

Prædiken til 19. søndag efter Trinitatis

Joh. 1,35-51

Anden tekstrække

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Johannes:

Næste dag stod Johannes der igen med to af sine disciple. Han ser Jesus komme gående og siger: »Se, dér er Guds lam.« De to disciple hørte, hvad han sagde, og fulgte efter Jesus. Da Jesus vendte sig om og så dem følge efter, sagde han: »Hvad vil I?« De svarede: »Rabbi, hvor bor du?« – Rabbi betyder Mester. Han sagde til dem: »Kom og se!« De gik med og så, hvor han boede, og blev hos ham den dag; det var ved den tiende time. Andreas, Simon Peters bror, var den ene af de to, som havde hørt, hvad Johannes sagde, og var fulgt efter Jesus. Først møder han sin bror Simon og siger til ham: »Vi har mødt Messias!« – det betyder Kristus. Han tog ham med hen til Jesus. Da Jesus så ham, sagde han: »Du er Simon, Johannes' søn; du skal kaldes Kefas« – det er det samme som Peter. Næste dag ville han tage til Galilæa og møde Filip. Jesus siger til ham: »Følg mig!« Filip var fra Betsajda, fra samme by som Andreas og Peter. Filip møder Nathanael og siger til ham: »Ham, som Moses har skrevet om i loven, og ligeså profeterne, ham har vi mødt, Jesus, Josefs søn, fra Nazaret.« Nathanael spurgte: »Kan noget godt komme fra Nazaret?« Filip sagde til ham: »Kom og se!« Jesus så Nathanael komme hen imod sig og sagde om ham: »Se, dér er sandelig en israelit, som er uden sving.« Nathanael spurgte ham: »Hvor kender du mig fra?« Jesus svarede ham: »Jeg så dig, før Filip kaldte på dig, mens du var under figentræet.« Nathanael udbrød: »Rabbi, du er Guds søn, du er Israels konge!« Jesus sagde til ham: »Tror du, fordi jeg sagde til dig, at jeg så dig under figentræet? Du skal få større ting at se end det.« Og han sagde til ham: »Sandelig, sandelig siger jeg jer: I skal se himlen åben og Guds engle stige op og stige ned over Menneskesønnen.«

Johannesevangeliet 1,35-51

Til en højmesse hører tre tekster: to læst fra alteret og så denne, som indledning til prædiken. Ved dåb er det almindeligt at undlade en af teksterne fra alteret, og det har jeg gjort. Faktisk ville jeg hellere have valgt de to tekster, og så undladt prædiketeksten her – for jeg tror, det er en tekst, som folk hurtigt står af på, når de hører den.

Dermed ikke sagt, at teksten mangler indhold, tværtimod. Det er en tekst med stort indhold. Man kunne sige, at teksten var en slags introduktion til – eller en præsentation af – Jesus. For vi møder en række fremtrædende personer i Det Ny Testamente: Andreas, Peter og Phillip, tre af Jesu disciple, foruden Johannes Døber og Nathanael.

Det er en kort tekst med mange personer og en del samtale. Den indledes med, at Johannes Døber sender to af sine disciple hen til Jesus, som Johannes kalder 'Guds Lam'. Det er med andre ord allerede i de første ord vi introduceres for det, der sker langt senere: at Jesus dør på et kors, som det lam, der ofres. Derpå spørger de første to Jesus: *Rabbi, hvor bor du?* At de kalder ham for Rabbi, mester, eller lærer, viser, at de ser ham som en autoritet. En som kan udlægge skriften for dem. Og mon de nu også er interesserede i at vide hvor han bor?

Jesus svarer: *Kom og se!* Måske er det svar så meget mere end et 'kom og se hvor jeg bor'. For nok hører vi, at de besøger ham, men det er så meget mere, hvem han er, der bliver indholdet af det besøg. Da de går derfra og møder Peter, handler det ikke om, hvordan han bor, men netop om, hvem han er; at han er Messias, Kristus, den konge, som jøderne i årevis havde ventet på, skulle komme.

Udgivet af

Grundtvigsk Forum
Nr. 731, 123. årgang
Oktober 2022
ISSN 0901-2214

Vi hører også, at Peter møder Jesus. Jesus møder derefter Fillip. Efter deres møde siger Jesus: ”Ham, som Moses har skrevet om i loven, og ligeså profeterne, ham har vi mødt, Jesus, Josefs søn, fra Nazaret.” Med andre ord bliver Jesus sat ind i hele den forventning, som jøderne dengang og nu havde – og har. At Gud har lovet at sende en Messias, en konge, som skal frelse sit folk!

Det sidste, teksten siger om Jesus, er ordet menneskesøn. Søn af et menneske. Det introduceres ved Natanaels spørgsmål, der går på, om der kan komme noget godt fra Nazaret. Fra denne lille uanselige by, som søn af en tomrer, ja som barn af en menneskekvinde. Fra andet steds kender vi ordene Guds Søn og Menneskesøn. Og her sættes alt håb i forbindelse med ordet Menneskesøn med henvisning til Det Gamle Testaments fortælling om Jakobsstigen.

Der er mere i teksten, som jeg ikke inddrager her, men Jesus er præsenteret. Det er han som Guds lam, som en lærer med autoritet, som den konge, alle havde ventet skulle komme, Messias, Kristus, som Moses og profeterne havde skrevet om. Han som skulle frelse sit folk, Menneskesønnen. Det er det afgørende i fortællingen om Jesus. At han også ses som Guds lam og som konge. Den, som Moses og profeterne havde skrevet om, Frelseren, Menneskesønnen.

Der er såmænd indhold i denne tekst. Hvert et lille ord kan udlægges, vendes og drejes. Det kunne være en tekst, der bruges på universitetet til eksamen i nytestamentlig teologi. For her er plads til rigtigt at nærde i de forskellige titler, vi sætter på Jesus: Frelser, konge, Lam, beskrevet i skrifterne af Moses og profeterne, menneskesøn. Men som teologisk nærderi bliver det nemt til noget, der er svært og fjernet for os.

Alligevel er det nu meget jordnært i den forstand, at det også i dag er sådan, vi i kirken taler om ham. Om ham, der gik i døden for os, om ham som vi kalder for konge og Frelser, ham vi også i dag møder med håb og forventning, ham som vi betragter som både Gud og menneske – for også i dag har vi brug for, at han til os så at sige siger: Kom og se!

Til det kan gudstjenestens tekst fra Det Gamle Testamente måske hjælpe. Kom og se! For Jakob havde en drøm eller en vision eller et syn. Et jordisk ét af slagsen, selv om stigen rækker helt ind i himlen. En stige hvorpå engle kan bevæge sig fra himmel til jord. Tanken om stigen er så uendelig smuk, sammenhæng mellem himmel og jord, mellem Gud og os. Altså som når vi holder et barn ind over døbefonten og siger om det barn, at det er Guds barn! Jakobs himmelstige! Jeg synes, at vi her har et af Bibelens smukkeste og mest sigende billeder. En stige som rækker ud efter himlen, men som netop står på jorden, ligesom når vi i Trosbekendelsen om kirken siger hellig, altså himmelsk, og almindelig, altså jordisk. Det sted hvor Gud når os med sine ord, med sine hænder, når os i kød og blod.

Himmelstigen. Et mytologisk billede, der alligevel er så nært, ligesom Fadervor, som aftensang med et lille barn, som gudstjenestens ord om Herrens nærvær, som dåb af et lille barn, som ordene af kød og blod over lidt brød og vin ved altergangen, som det lille barn i Betlehems stald, som manden på korset, som englens udsagn til kvinderne ved den tomme grav.

Og så er det noget særligt ved stigen som billede på det, der rækker højere op til det hellige, til det himmelske og det er vigtigt. Det er væsentligt, at den så at sige når jorden. Stigen står på jorden. Og her bliver jeg meget praktisk og lyder som en konsulent fra arbejdstilsynet: Gå aldrig op på en stige uden først at sikre et ordentligt jordfæste, huske at sikre at stigen står fast. Jeg nævner dette for at få sagt, at religion, og kristentro for dens sags skyld, ligesom stigen, er forbundet med en fare. For vi vil i religiøs forstand stræbe op efter. Men stigen siger os: bliv blot på jorden! Jorden er gaven fra Gud. Troen skal gøre os jordnære, ikke himmelstræbende, den skal få os til at stræbe efter livet. Jakobs himmelstige. Hvad skulle det billede fortælle os?

”Jeg er Herren, din fader Abrahams Gud og Isaks Gud. Den jord, du ligger på, vil jeg give dig og dine efterkommere. Dine efterkommere skal blive som jordens støv, og du skal brede dig mod vest og

øst, mod nord og syd. I dig og i dit afkom skal alle jordens slægter velsignes. Jeg vil være med dig og bevare dig overalt, hvor du går. Og jeg vil føre dig tilbage til dette land; jeg vil ikke svigte dig, men gøre, hvad jeg har lovet dig.”

Jøden hørte og hører i de ord dobbeltforjættelsen: at folket velsignes og får et land. Vi kristne hører ordene om at brede os mod vest og øst, mod nord og syd, så alle jordens slægter måtte velsignes. Ordene om lammet, om kongen, om Messias og Kristus, om ordet, der tog bolig iblandt os, om Menneskesønnen – jo de ord fører det største med sig, tro og håb – en sammenhæng af den største slags. Gud med os. Amen.

Jørgen Samsing Bendixen

*præst ved Vor Frue Kirke, Odense
bispekanidat til Fyens Stift*

Salmer (Den Danske Salmebog):

729: Nu falmer skoven

448: Fyldt af glæde

26: Nærmere Gud til dig

163: Fuglen har rede, og ræven har grav

**787: Du som har tændt millioner af stjerner
(valgt af dåbsforældre)**

Redaktion

Sognepræst
Adam Garff
Gentofte Kirke
adg@km.dk

Sognepræst
Andreas Riis Damgaard
Præstevang Kirke, Hillerød
ard@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvigskforum.dk/Søndagslæsning
– her kan du også
tilmelde dig det
elektroniske nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Vartov – Farvergade 27
1463 København K
vartov@vartov.dk